

Maa- ja metsätalousministeriö

Kierrätyslannoitteiden käytön lainsäädäntö

Lannoitevalmisteiden käyttöä koskeva lainsäädäntö

- Lannoitelaki 711/2022
  - Ensisijaisesti vaatimukset koskevat valmistusta ja lannoitevalmisteiden laatua
  - Lain nojalla annettava laatuasetus vielä valmistelussa, voimaan tämän vuoden aikana.
- Fosforiasetus 64/2023
- Nitraattiasetus 1250/2014

Lannoitevalmisteet

- Lannoitevalmisteita koskee kaksi eri lainsäädäntöä, joista valmistaja voi valita kumpaa noudattaa
  - EU:n lannoitevalmisteasetus -> CE-merkitty lannoitevalmiste
  - Kansallinen lannoitelaki
    - pakkausmerkinnät
- Lannoitevalmisteluokkia
  - Epäorgaaniset ja orgaaniset lannoitteet sekä orgaaniset kivennäislannoitteet
  - Kalkitusaineet, louhitut ja teollisuuden sivutuotekalkit
  - Orgaaniset ja epäorgaaniset maanparannusaineet, voivat sisältää ravinteita käytön kannalta typpeä ja fosforia merkittäviäkin määriä
  - Kasvualustat
  - Biostimulantit, parantavat ravinteiden hyväksikäytön tehokkuutta, stressin kestävyyttä (esim. kuivuus), laatuominaisuuksia tai maaperään tai ritsosfääriin sitoutuneiden ravinteiden saatavuutta
  - lannoitevalmisteiden seokset, edellisten luokkien seoksia.

Ravinteiden ilmoitustapa

- Pääravinteita N, P, K, Ca, Mg, S, Na
- Kansallisissa lannoitteissa aina alkuaineina
- Kokonaispitoisuus ja liukoinen pitoisuus
- CE-merkityissä voi kuitenkin olla myös oksidimerkintöjä, erityisesti jos ne tulevat muualta EU:sta
  - fosfori (P) = fosforipentoksidi (P_2O_5) $\times$ 0,436 eli jos P = 3,0 % niin P_2O_5 = 6,9 %
  - kalium (K) = kaliumoksidi (K_2O) $\times$ 0,830
  - kalsium (Ca) = kalsiumoksidi (CaO) $\times$ 0,715
  - magnesium (Mg) = magnesiumoksidi (MgO) $\times$ 0,603
  - natrium (Na) = natriumoksidi (Na_2O) $\times$ 0,742
  - rikki (S) = rikkiatrioksidi (SO_3) $\times$ 0,400.

Merkintävaatimuksista

- Lannoitevalmisteiden valmistuksessa käytetyt ainesosat, joita on yli 5 %, on kerrottava tuoteselosteessa aiempaa tarkemmin
- Ruokavirasto hyväksyy kaikki ainesosat, joita saa käyttää valmistuksessa
- Riittävät tiedot ravinteista ja muista ominaisuuksista
- Käyttöohjeet, joissa huomioitava mahdolliset rajoitukset
- Valmisteilla tuoteselosteiden osittaista digitalisointia koskeva EU-asetus
  - Koskee CE-merkittyjä lannoitevalmisteita

Nitraattiasetus

- Varastointia, käyttöä ja kirjanpitoa koskevia säännöksiä
- Lannan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden levittäminen pellolle on pääsääntöisesti kielletty marraskuun alusta maaliskuun loppuun
- Liukoisen typen vuotuiset enimmäiskäyttömäärät (kg/ha)
- Tuotantoeläinten lannassa ja lantaa sisältävissä orgaanisissa lannoitevalmisteissa vuosittain levitettävä kokonaistypen määrä saa olla enintään 170kg/ha/kalenterivuosi
- Lanta-analyysi (5 vuoden välein) ja taulukkoarvot lannoituksen suunnittelun pohjana

Fosforiasetus

- Kokonaisfosforin vuotuiset enimmäiskäyttömäärät (kg/ha)
- Fosforilannoitus on toteutettava kasvulohkokohtaisesti kasvin, satotason ja maan viljavuusluokan perusteella
- Kipsin ja rakennekalkin sisältämää fosforia ei oteta huomioon
- Satotasokorjaus (3-6 kg) viljoille ja öljykasveille
- Fosforilannoituksen vuosittaisesta enimmäiskäyttömäärästä voidaan poiketa, jos sovelletaan fosforintasausta.
- Kirjanpito käyttömääristä, ajankohdasta ja satotasoista
- Ehdollisuuden opas (Ruokavirasto), lannoitus kohta 3.5:
<https://www.ruokavirasto.fi/tuet/maatalous/perusehdot/ehdollisuus/ehdollisuuden-opas/ehdollisuuden-opas-2023/>

Lannoitevalmisteiden ja lannan käyttö (luonnos)

- Käsittelemätöntä lantaa saa käyttää ainoastaan maa- ja puutarhataloudessa
- Seleenin vuotuinen käyttömäärä ei saa ylittää 15 g hehtaarille vuodessa. Valmistajan on huomioitava rajoite lannoitevalmisteen sisällössä ja käyttöohjeissa.
- Kadmiumin vuotuinen hehtaarikohtainen kertymä vuodessa max 1,5 g
- Osa lannoitevalmisteista on jätettä. Käytölle on oltava joko poikkeus ympäristönsuojelulaissa tai ympäristölupa. Ympäristönsuojelulain poikkeus koskee jätevesilietteitä ja tuhkaa.
  - Muussa tapauksessa valmistajan on haettava jätepohjaiselle lannoitevalmisteele ns. ei enää jätettä –status, jotta vapaudutaan ympäristölupavelvoitteesta.

Jätevesilietteiden käyttö (luonnos)

- Jätevesilietteet on käsiteltävä ennen käyttöä
- Suurin sallittu levitysmäärä 2200 kg kuiva-ainetta hehtaarille vuodessa tai 11000 kg kuiva-ainetta hehtaarille viiden vuoden aikana
- Käytön varoaika maa- ja elintarviketaloudessa elintarvikkeille ja rehuille kaksi vuotta (tällä hetkellä 2-5 vuotta)
  - Varoaikana viljelymaalla, jolle on levitetty käsiteltyä jätevesilietettä ei saa viljellä kasveja, jotka syödään tuoreena tai niiden syötävät osat tai syötäväksi tarkoitetut osat voivat olla välittömässä kosketuksessa maahan. Varoaika ei koske sokerijuurikasta.

Jätevesilietteiden käyttö (luonnos)

- Suurimmat sallitut haitallisten aineiden enimmäispitoisuudet viljelymaalla, jolle levitetään jätevesilietettä.

Alkuaine	Enimmäispitoisuus mg/kg kuiva-ainetta
Elohopea	0,2
Kadmium	0,5
Kromi	100
Kupari	100
Lyijy	60
Nikkeli	50
Sinkki	200

Valvonnasta ja seuraamuksista

- Lannoitevalmisteiden käyttöä valvotaan ensisijaisesti ehdollisuuden valvontana, jolloin seuraamukset kohdistuvat tukiin.
- Lainsäädäntö mahdollistaa myös sakkorangaistuksen, jolloin asia käsitellään rikosprosessin mukaisesti.
- Tiedostonpitovelvoitteen laiminlyönnistä Ruokavirasto voi määrätä seuraamusmaksun (300-5000€).
- Lannoitevalmisteiden valmistajan sekä lannoitevalmisteita Euroopan unionin jäsenvaltioista tai sen ulkopuolisista maista tuovan on korvattava vahinko, joka lannoitevalmisteiden ammattikäytössä aiheutuu käyttäjälle siitä, että lannoitevalmiste ei täytä lannoitevalmisteasetuksessa taikka lannoitelaisissa säädettyjä vaatimuksia, ns. ankara vastuu.

Kiitos!

**Titta Berlin
MMM, Ruokaosasto**